Lag

om ändring av lagen om fritt bildningsarbete

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) 9 § 1 mom., 10 § 1 mom. och 24 § 1 mom., sådana de lyder i lag 965/2017, samt

fogas till 9 §, sådan den lyder i lagarna 579/2015, 1487/2016 och 965/2017, ett nytt 5 mom. och till lagen ett nytt 7 a kap. som följer:

9 §

Statsandelens belopp

Huvudmän för folkhögskolor, medborgarinstitut och sommaruniversitet beviljas statsandel till 57 procent samt huvudmän för studiecentraler och idrottsutbildningscenter till 65 procent av det belopp som beräknats enligt 8 §. För huvudmän för folkhögskolor, studiecentraler, medborgarinstitut eller sommaruniversitet beviljas dock statsandel till 100 procent av det belopp som beräknats enligt 8 § för det antal prestationer som undervisnings- och kulturministeriet fastställt med stöd av 10 § när det gäller av huvudmannen ordnad utbildning som godkänts i en sådan integrationsplan för den studerande som avses i 11 § i lagen om främjande av integration (1386/2010) eller utbildning som avses i 5 § 2 mom. i läropliktslagen (/). Huvudmannen för den läroanstalt som avses i 2 § 8 mom. beviljas statsandel till 57 procent av det belopp som beräknats enligt 8 §.

— —

För huvudmän för folkhögskolor som ordnar utbildning som avses i 7 a kap. beviljas statsandel till 100 procent av det belopp som beräknats enligt 8 § för det antal prestationer som undervisnings- och kulturministeriet fastställt med stöd av 10 § när det gäller av huvudmannen ordnad utbildning som riktar sig till läropliktiga.

10 §

Fastställande av antalet prestationer som ska användas vid beräkning av statsandelen

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten det antal studerandeveckor, studerandedygn, studerandedagar och undervisningstimmar som läggs till grund för beräkningen av statsandelen. Därtill fastställer undervisnings- och kulturministeriet årligen inom ramen för statsbudgeten det antal studerandeveckor och undervisningstimmar av ovannämnda studerandeveckor och undervisningstimmar för vilka statsandel beviljas till 100 procent enligt 9 § 1 och 5 mom. I fråga om en sammanslagen läroanstalt fastställs antalet prestationer särskilt för respektive läroanstaltsform.

— —

24 §

Avgifter som tas ut av de studerande

Skäliga avgifter för undervisningen kan tas ut av de studerande. Avgifter tas dock inte ut för undervisning som ordnas av en folkhögskola, en studiecentral, ett medborgarinstitut eller ett sommaruniversitet till den del undervisningen godkänts i en sådan integrationsplan för den

studerande som avses i 11 § i lagen om främjande av integration. Avgifter tas inte heller ut inom utbildning som avses i 7 a kap. eller utbildning som avses i 5 § 2 mom. i läropliktslagen.

— —

7 a kap.

Utbildning som riktar sig till läropliktiga

25 a §

Målen för utbildning som riktar sig till läropliktiga

I detta kapitel föreskrivs om utbildning som riktar sig till läropliktiga enligt läropliktslagen. Kapitlet tillämpas på studerande som är läropliktiga när de inleder utbildningen. Bestämmelser om läroplikt finns i läropliktslagen.

Målet med utbildning som riktar sig till läropliktiga är att främja den studerandes studier efter eget val och ge den studerande färdigheter att fortsätta studierna efter den grundläggande utbildningen.

Syftet med utbildningen är att stärka de studerandes livskompetens och ge de studerande färdigheter att kontinuerligt utveckla sig själva.

25 b §

Anordnande av utbildning och utbildningens omfattning

Utbildning som riktar sig till läropliktiga får ordnas av huvudmän för folkhögskolor som beviljats ett i 4 § avsett tillstånd att driva läroanstalt.

Utbildning som avses i detta kapitel ska omfatta minst 34 studerandeveckor och utbildningen får räcka högst ett år.

Avvikelser från den längd på utbildningen som föreskrivs i 2 mom. får dock göras, om den huvudsakliga eller partiella utbildningsuppgiften för huvudmannen i det tillstånd att driva läroanstalt som avses i 4 § är anordnande av utbildning för studerande med en svår funktionsnedsättning. I sådana fall bestäms tiden för genomförande av utbildningen utifrån den studerandes individuella mål och färdigheter. Beslut om tiden för genomförandet av utbildningen fattas av huvudmannen för folkhögskolan. Utbildningstiden får dock vara högst tre år.

25 c §

Grunder för läroplanen

Utbildningsstyrelsen ska utarbeta läroplansgrunderna för utbildning som avses i detta kapitel. Utbildningsstyrelsen beslutar om utbildningens mål, centrala innehåll och bedömningen samt om de centrala principerna för studerandevården.

Huvudmannen för folkhögskolan ska godkänna en läroplan för utbildning som avses i detta kapitel. Läroplanen godkänns separat för finsk-, svensk- och samiskspråkig undervisning samt vid behov för undervisning på något annat språk.

25 d §

Antagning som studerande

Beslut om antagning som studerande fattas av huvudmannen för folkhögskolan. Vid antagning av studerande ska jämlika urvalsgrunder tillämpas.

Som studerande kan antas den som fullföljt lärokursen för den grundläggande utbildningen. Som studerande kan av särskilda skäl även antas den som huvudmannen för folkhögskolan annars anser ha tillräckliga förutsättningar att klara av studierna.

25 e §

Ansökningsförfaranden och beslut om antagning som studerande

Huvudmannen för folkhögskolan beslutar om att ordna eventuella antagnings- eller lämplighetsprov. Huvudmannen beslutar om kontinuerlig ansökan och därtill hörande ansökningstider och ansökningsförfaranden.

Vid antagning av studerande till utbildning som avses i denna lag kan riksomfattande ansökningsförfaranden användas. Bestämmelser om riksomfattande ansökningsförfaranden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om riksomfattande ansökningsförfaranden som avses i 3 mom. tillämpas vid antagningen av studerande, kan beslut om att inte anta en sökande meddelas med avvikelse från vad som i 7 kap. i förvaltningslagen föreskrivs om givande av förvaltningsbeslut. Den sökande ska dock meddelas beslutet skriftligen. Utbildningsanordnaren ska ge ett i 7 kap. i förvaltningslagen avsett förvaltningsbeslut om antagning som studerande, om den sökande framställer en skriftlig eller muntlig begäran om beslutet inom 30 dagar från att ha fått meddelande om resultatet av antagningen.

25 f §

Rätt till undervisning

De studerande har rätt att få undervisning enligt grunderna för läroplanen.

För en studerande som inleder utbildningen utarbetas en personlig studieplan, där den studerandes individuella utbildnings- och utvecklingsmål samt uppgifter om åtgärder gällande handledning och stöd ska skrivas in.

Huvudmannen för folkhögskolan ska utarbeta den personliga studieplanen tillsammans med den studerande. Planen ska regelbundet uppdateras under studiernas gång. Den studerandes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för den studerande ska ha möjlighet att delta i utarbetandet och uppdateringen av den personliga studieplanen.

25 g §

Betyg och intyg samt bedömning av kunnandet

För deltagande i utbildning enligt detta kapitel får den studerande ett betyg.

Utbildningsstyrelsen bestämmer i grunderna för läroplanen om uppgifterna som ska antecknas på betygen och om andra bilagor till betygen.

Huvudmannen för folkhögskolan ska på begäran av den studerande ge den studerande ett intyg över avlagda studier, om den studerande avgår eller avbryter genomförandet av utbildningen.

Den studerandes kunnande bedöms genom att kunnandet jämförs med det kunnande som anges i grunderna för läroplanen. Bedömningen ska täcka samtliga krav och mål som ingår i grunderna för läroplanen.

Den studerande ska ges möjlighet till självbedömning. Självbedömningen påverkar inte bedömningen av kunnandet. Kunnandet bedöms antingen med vitsordet godkänt eller med vitsordet underkänt. Huvudmannen för folkhögskolan ska ordna en möjlighet att ta om påvisandet av kunnandet, om den studerandes kunnande bedömts med vitsordet underkänt.

25 h §

Studierätt

Den studerandes studierätt börjar vid den tidpunkt huvudmannen för folkhögskolan bestämmer.

Den studerandes studierätt upphör när han eller hon har avlagt utbildningen i den omfattning som föreskrivs i 25 b § eller när han eller hon anses ha avgått på det sätt som anges i 25 i §

På studerandes rätt att avbryta sin studierätt för viss tid tillämpas 7 § i läropliktslagen.

25 i §

När studerande anses ha avgått

En studerande som inte avlagt studierna inom den tid som föreskrivs i 25 b § 2 eller 3 mom. förlorar sin studierätt.

Likaså anses en studerande ha avgått, om det är uppenbart att han eller hon inte har haft för avsikt att delta i undervisningen och inte har angett någon grundad anledning till frånvaron. Bestämmelser om förfaranden som gäller när en läropliktig anses ha avgått finns dessutom i 13 § i läropliktslagen.

En studerande anses ha avgått också när han eller hon själv skriftligen meddelar huvudmannen för folkhögskolan att han eller hon avgår. Då anses den studerande ha avgått den dag när meddelandet kommer fram till huvudmannen för folkhögskolan, eller vid en senare tidpunkt som meddelas av den studerande.

Huvudmannen för folkhögskolan ska i ärendet fatta ett beslut enligt vilket studeranden anses ha avgått.

25 j §

Tillämpning av gymnasielagen

På sådan utbildning som avses i detta kapitel tillämpas vad som föreskrivs i gymnasielagen om studerandevård, samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt om sekretess för och behandlingen av personuppgifter. Därtill tillämpas 7 kap. i den lagen när det gäller disciplin och metoderna för upprätthållande av den samt 50 § 1 mom. och 54 § i den lagen när det gäller sökande av ändring.

25 k §

Sökande av ändring i beslut som gäller bedömning

I ett i 25 g § avsett beslut som gäller bedömning av en studerande får ändring inte sökas genom besvär. Den studerande kan be rektorn om en ny bedömning inom två månader från att ha fått beslutet om bedömningen.

Den studerande får hos regionförvaltningsverket inom 14 dagar från att ha fått del av beslutet om den nya bedömning som gjorts på begäran eller av ett avgörande genom vilket begäran har avslagits begära omprövning av beslutet eller avgörandet. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Ett beslut av regionförvaltningsverket genom vilket en begäran om omprövning av ett ärende enligt 2 mom. har avgjorts får inte överklagas genom besvär.

25 l §

Sökande av ändring i beslut om utbildning som riktar sig till läropliktiga

Omprövning av beslut som avses i detta kapitel får begäras hos regionförvaltningsverket inom 14 dagar från delfåendet av beslutet, om beslutet gäller

1) i 25 b § 3 mom. avsedd tid för genomförande av utbildningen,
2) i 25 e avsedd antagning som studerande,
3) en i 25 i § avsedd fråga om en studerande ska anses ha avgått.

Bestämmelser om begäran om omprövning i övrigt finns i förvaltningslagen.

Ändring i beslut med anledning av begäran om omprövning får sökas genom besvär i förvaltningsdomstol inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. Ovannämnda besvär ska behandlas skyndsamt. Ett beslut av förvaltningsdomstolen genom vilket besvär som anförts i ett ärende enligt 1 mom. har avgjorts får inte överklagas genom besvär.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol i övrigt finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

25 m §

Tillämpning av bestämmelserna på annan utbildning som ordnas för läropliktiga

På utbildning enligt 5 § 2 mom. i läropliktslagen som ordnas för invandrare tillämpas bestämmelserna i 25 d §, 25 e § 1 och 2 mom., 25 f §, 25 g § 1 och 3—5 mom., 25 h §, 25 i § 2—4 mom. och 25 j—25 l § i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2021. Lagens 25 c § 1 mom., 25 d § och 25 e § 1, 2 och 4 mom. träder dock i kraft redan den 1 januari 2021. Lagens 25 e § 3 mom. träder dock i kraft först den 1 januari 2022.

Utbildningsstyrelsen ska fastställa grunderna för läroplanen enligt 25 c § så att huvudmännen för folkhögskolorna kan ta dem i bruk när lagen träder i kraft.

Helsingfors den 30 december 2020

Republikens President

Sauli Niinistö

Undervisningsminister Jussi Saramo